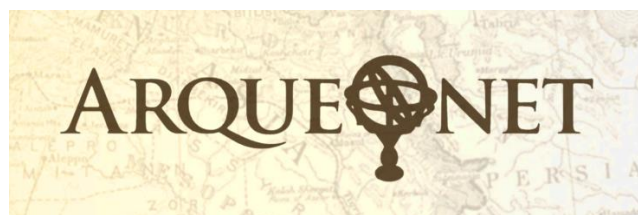

Curs

Llengües i literatures clàssiques (II).
20 obres mestres de la literatura
grecoromana

Curs 2018-2019

Índex

Presentació.....	3
Objectius i organització	4
Metodologia.....	5
Coordinador.....	6
Horaris del curs 2018-2019 i lloc de realització	6
Preus i formes de pagament	6
Preinscripció i matriculació.....	7
Programes de les assignatures	8
Assignatura: 10 obres mestres de la literatura grega	8
Assignatura: 10 obres mestres de la literatura llatina.....	11

Presentació

La literatura que conrearen grecs i romans és un component significatiu, un element constituent, de la nostra herència cultural. Molts dels temes que encara avui són el fonament de la nostra producció literària es remunten fins als autors grecs i llatins, que els tractaren en el seu moment per atorgar-los una fesomia pròpia, uns continguts i unes formes de qualitat elevada. Tant és així que aquests motius, incorporats a l'escola, transformats en clàssics (no endebades es transmetien i s'estudiaven a classe) i sovint convertits en tòpics i canons, esdevingueren per sempre més un referent de creadors i artistes de tots els temps, des de l'antiguitat fins als nostres dies.

Tornar als clàssics, beure directament de les fonts primordials, mostra que, en essència, grecs i llatins eren persones prou semblants a nosaltres —amb angoixes, dubtes, plaers i joies que ens són comuns i que expressem de forma similar— alhora que ofereix a qui els acull un ventall de possibilitats d'abordatge tan riques i inexhauribles que cada època, cada individu, hi pot pouar de nou (i tantes vegades com vulgui) per extreure'n idees i coneixements capaços d'interpel·lar amb força tot allò que som, tot allò que pensem, tot allò que diem i tot allò que fem.

Una mirada a les obres de la literatura grega i llatina pot resultar, doncs, molt gratificant a l'hora d'establir ponts entre els temes antics i les qüestions d'actualitat, i ens pot ajudar a conèixer millor aquesta part del nostre patrimoni i tradició culturals que ara sovint no es tracta a l'escola, que és tant com dir que de vegades s'obvia i es menysté, fet que comporta el perill de l'oblit. Amb aquest curs volem oferir als participants la possibilitat de llegir i de debatre deu obres mestres de la literatura grega i deu obres mestres de la literatura llatina i de fer-ho sota el guiatge de les professores, de manera que l'accés a totes les produccions que s'analitzin sigui planer i que se'n pugui treure el màxim de profit.

Comprendrem d'aquesta manera, esprenent-les molt bé, per què aquestes obres han estat tan fascinants i per què continuen, per poc que ens hi acostem amb ganes de gaudir-ne, interessant-nos i fascinant-nos.

En efecte, llegir i rellegir els clàssics de la literatura grecoromana és un plaer que no s'acaba mai. No n'hi ha prou amb fer-ho una sola vegada, ni amb dues ni amb tres, perquè cada cop que ens acostem de nou a alguna d'aquestes obres hi descobrim aspectes que se'ns havien escapat abans. És per això que vam decidir proposar un segon curs dedicat al llegat literari del món grecoromà. En el primer, durant el curs passat, ens vam endinsar en la literatura grecolatina a partir dels gèneres literaris repassant-ne els més importants i estudiant-los des del punt de vista històric i literari, tot definint-ne les característiques, explicant quan sorgeixen i com evolucionen. Vam esmentar els autors i les obres més importants, però no ens vam poder aturar a examinar

obres concretes amb prou deteniment. No va haver-hi temps per treballar a fons un autor o tota la seva producció literària. No vam poder paladejar les paraules i els versos dels autors clàssics tal com es mereixen. Vam trencar el gel i els van començar a conèixer, però no del tot. Ens faltava fer un altre pas i és el pas que farem durant el curs 2018-2019.

El nou curs intenta, doncs, completar aquesta coneixença i proposa una passejada per la literatura grecoromana a través de 20 de les seves obres més fonamentals, 10 de gregues i 10 de llatines. La idea és tractar a fons cada obra mestra grega i cada obra mestra llatina de tal manera que puguem entendre-les millor, fer-nos-les nostres i, alhora, valorar quina ha estat la seva influència, tant en la seva època com posteriorment. De fet, una cosa va lligada a l'altra. Moltes d'aquestes obres són fonamentals perquè, a banda dels seus mèrits literaris, van ser considerades pels seus contemporanis exemple de valors morals. El comentari i discussió de cada obra serà l'eina que ens ajudarà a accedir a l'univers literari de l'autor. Fins i tot podrem dur a terme breus anàlisis filològiques ara que ja coneixem els rudiments de la llengua grega i de la llengua llatina. No es tracta de fer una crítica literària, sinó de copsar, per mitjà de la lectura, allò que significa cada obra per a nosaltres, lectors molt allunyats del món que les va veure sorgir, i que, tanmateix, ens emocionem encara amb la bellesa del seu estil literari, amb l'harmonia dels versos o amb les profundes veritats que sobre la vida i el destí de l'home trobem entre les rengleres dels diàlegs.

Evidentment, no és fàcil triar les 20 obres més representatives de la literatura grecoromana. I més si es vol respectar la idea inicial de cobrir com més gèneres literaris, millor. Sempre en quedarà fora alguna. Per això, més enllà de gustos personals per un autor o una obra concreta, la tria s'ha fet a partir de dos criteris bàsics. D'una banda, que sigui una obra representativa del gènere al qual pertany i que ja fos considerada així en el món antic. I d'una altra, que el contingut de l'obra presenti elements de discussió i rellevància als ulls d'un lector d'avui, de tal manera que la seva lectura, a més d'enriquir els nostres coneixements literaris, serveixi de punt de partida per dialogar, discutir i posar en comú les nostres opinions sobre el tema que planteja l'obra. La vigència d'aquesta literatura és sens dubte l'aspecte més important.

Objectius i organització

El curs té com a objectiu principal capacitar l'alumne per entendre deu obres mestres de les lletres gregues i deu obres mestres de les lletres romanes, coneixent-ne, primer, el context, els autors, les característiques, la pervivència, etc., i llegint-les després en profunditat, per posar en comú les impressions que es deriven d'aquest exercici de comprensió personal dels textos.

Consta de dues assignatures: *10 obres mestres de la literatura grega* i *10 obres mestres de la literatura llatina*, d'11 sessions de dues hores de durada cada una i d'una periodicitat quinzenal.

El curs de literatura grega i el de literatura llatina tindran el mateix format. Constaran d'una sessió inicial, en què s'exposaran els objectius del curs i les obres seleccionades, i de 10 sessions dedicades cada una a una obra concreta. Cada sessió tindrà dues parts. La primera, d'una hora i mitja aproximadament de durada, estarà dedicada a la discussió i posada en comú de l'obra que correspon, i la segona part, uns 30 minuts, servirà per presentar l'obra de la sessió següent donant unes pautes de lectura i comentari. Aquesta introducció es farà també en la mitja hora final de la primera sessió, que plantejarà l'obra escollida per a la segona sessió. Així doncs, a la primera sessió, es farà una introducció a la matèria i es presentarà la primera obra objecte de lectura. A partir de la segona sessió, una hora i mitja es dedicarà a la posada en comú de l'obra llegida i mitja hora a la presentació de l'obra següent, que serà comentada a la tercera sessió, i així successivament.

El curs és totalment modular i es pot cursar tot sencer, per assignatures independents i fins i tot també es pot assistir a classes soltes de cada una de les assignatures.

Nota bene: Tot i que en un moment concret es puguin presentar fragments originals per posar de manifest elements de l'estil literari de l'autor, tant pel que fa l'estructura de l'obra com el lèxic, no fa falta cap mena de coneixement previ de llengua grega o llatina per matricular-se al curs. Tampoc no cal haver assistit al curs introductor sobre els gèneres literaris per cursar aquest segon curs.

Metodologia

El curs es basarà en sessions presencials que no pretenen ser tan sols classes ordinàries de caire teòric, sinó una aplicació pràctica d'allò que es vagi aprenent amb la participació activa de l'alumnat. L'objectiu final és gaudir de la literatura grecolatina aportant opinions i idees al curs, generant debat i enriquint els coneixements de tothom.

El curs vol combinar, doncs, l'aspecte teòric amb el pràctic. La intenció és afavorir la participació dels alumnes en la discussió i comentari de les obres. La funció de la professora serà la de guia, primer per mitjà de les pautes de lectura que s'oferiran amb anterioritat, i després com a moderadora en la discussió. L'objectiu és que sigui l'alumnat qui enceti l'anàlisi de l'obra i que el professor vehiculi la discussió de tal manera que els comentaris i les opinions, individuals i col·lectives, siguin la base d'aquesta aproximació més directa a unes quantes obres mestres de la literatura grecoromana.

Professores

M. Teresa Magadán

Doctora en Arqueologia Grega i Llicenciada en Filologia Semítica. Investigadora de l'Institut del Pròxim Orient Antic (IPOA-UB) i de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC). Cap del Departament de Grec de l'EOIBD.

Mònica Miró Vinaixa

Llicenciada en Filologia Clàssica (Llatí) i en Filologia Romànica (Francès). Màster en Història de les Religions. Professora de literatura i d'escriptura creativa (gèneres narratius i autobiogràfics) a l'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès.

Coordinador

Prof. Felip Masó Ferrer

Mail: arqueonet@arqueonet.net

Tel.: 667 013 352

Horaris del curs 2018-2019 i lloc de realització

Assignatura	Professorat	Calendari (sessions quinzenals)
10 obres mestres de la literatura grega	Dra. M. Teresa Magadán	Els dilluns, del 15-10-2018 al 25-03-2019 De 18.45 h a 20.45 h
10 obres mestres de la literatura llatina	Prof. Mònica Miró Vinaixa	Els dimecres, del 17-10-2018 al 20-03-2019 De 18.00 h a 20.00 h

El curs es realitzarà a Arqueonet, al carrer Sepúlveda 79 de Barcelona.

Preus i formes de pagament

Opcions	Preus totals	Terminis de pagament			
		Matrícula	2n termini (finals nov. 2018)	3r termini (finals gener 2019)	4t termini (finals de febrer 2019)
Curs complet (les dues assignatures)	430 €	190 €	80 €	80 €	80 €
Una assignatura solta	235 €	85 €	50 €	50 €	50 €

*Trobareu les dates i el temari de cada mòdul al programa de les assignatures.

*Els pagaments dels mòduls es realitzen de forma íntegra, sense terminis.

Preinscripció i matriculació

Preinscripció

Podeu fer preinscripció per qualsevol de les vies següents:

1. Per correu electrònic: enviar un missatge a l'adreça arqueonet@arqueonet.net especificant la informació següent:

- Títol del missatge: "Inscripció Curs Llengües i literatura clàssiques (II) 2018-2019"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
 - Inscripció a assignatures independents: indicar quines
 - O bé, inscripció al curs complet
- Dades de cada participant que s'inscriu: nom i cognoms, adreça postal completa, adreça electrònica i telèfon de contacte

2. Per la pàgina web d'Arqueonet, a través de l'enllaç següent:

http://www.arqueonet.net/cat_contacte.html

Complimentar els camps de dades personals indicats a la pàgina web i, en el camp "Missatge", especificar la informació següent:

- En primer lloc incloure el text "Inscripció Curs Llengües i literatures clàssiques (II) 2018-2019"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
 - Inscripció a assignatures independents: indicar quines
 - O bé, inscripció al curs 2018-2019 complet

3. Per telèfon: la preinscripció també es podrà fer per telèfon, als números 937 423 014 o 667 013 352.

4. Presencialment: a Arqueonet (carrer de Sepúlveda 79 – 08015 Barcelona), de dilluns a divendres de 10 h a 14 h i de 16 h a 20 h

Un cop feta la preinscripció, Arqueonet enviarà un mail confirmant-ne la recepció.

Les places s'adjudicaran per estricte ordre d'arribada de les sol·licituds.

Matriculació

Quan s'assoleixi el nombre mínim d'assistents, Arqueonet ho comunicarà a tots els preinscrits i llavors s'iniciaran els passos per formalitzar la matrícula. Les

matrícules es podran formalitzar de forma presencial a **la seu d'Arqueonet** dins dels horaris d'obertura (de 10 h a 14 h i de 16 h a 20 h), en efectiu o targeta, o bé per transferència bancària per l'import corresponent al número de compte que us indicarem.

Programes de les assignatures

Assignatura: 10 obres mestres de la literatura grega

Horari: de 18.45 h a 20.45 h.

Durada: del 15 d'octubre de 2018 al 25 de març de 2019 (sessions quinzenals).

11 sessions:

1. Sessió introductòria

15 d'octubre de 2018

Presentació del curs i de les 10 obres seleccionades. Explicació dels criteris emprats per fer la selecció. Exposició de la metodologia que se seguirà en el comentari de les obres. Introducció a la primera de les obres.

2. Èpica: Homer, *Iliada*

29 d'octubre de 2018

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: Homer i l'ideal aristocràtic; el valors ètics dels personatges i la funció educativa de la *Iliada* en el món grec; la vigència de la *Iliada* al llarg dels segles. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució entre l'alumnat de diferents poemes.

3. Poesia lírica: Antologia de poetes lírics

12 de novembre de 2018

Exposició dels poemes distribuïts, comentaris individuals i discussió en comú. Debat sobre punts concrets: la presència del jo poètic; el llenguatge líric; la temàtica dels poemes, universal o particular?; l'encís de la poesia lírica grega en el nostre temps. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució de la guia de lectura i indicació dels passatges de lectura obligatòria.

4. Tragèdia: Èsquil, *Orestea (Agamèmnon)*

26 de novembre de 2018

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: caracterització del personatges de la tragèdia en comparació amb els de l'èpica; el ritme del diàleg en oposició al ritme de la prosa de l'èpica; les possibles innovacions escenogràfiques de l'*Orestea*; la vigència de la tragèdia en el nostre temps. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució de la guia de lectura i indicació dels passatges de lectura obligatòria.

5. Comèdia: Aristòfanes, *Les Granotes*

10 de desembre de 2018

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: els personatges de la comèdia en oposició als de la tragèdia; la comèdia grega, entre la crítica social i la política; la vigència de la comèdia en el nostre temps. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució de la guia de lectura i indicació dels passatges de lectura obligatòria.

6. Història: Tucídides, *Històries* (Llibre I)

14 de gener de 2019

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: el concepte d'història i arqueologia a Tucídides; el concepte de passat i present; la caracterització de grecs i no grecs; les tècniques per descriure els esdeveniments i la presentació de les causes dels fets; les *Històries* de Tucídides i el nostre concepte d'història. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució de la guia de lectura i indicació dels passatges de lectura obligatòria.

7. Filosofia: Plató, *La República*

28 de gener de 2019

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: la societat segons Plató; la ciutat ideal de la República; idees filosòfiques i experiència personal en la definició de la República platònica; la influència de les idees platòniques en el món occidental; la vigència de *La República*. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució de la guia de lectura i indicació dels passatges de lectura obligatòria.

8. Geografia: Estrabó, *Geografia* (Llibre I)

11 de febrer de 2019

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: el concepte de geografia en Estrabó i entre nosaltres; les tècniques descriptives; tipus d'informacions que conté; objectius de la *Geografia* i possibles lectors; la *Geografia* d'Estrabó i l'organització territorial romana. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució entre l'alumnat dels relats a tractar.

9. Mitògrafs: Parteni de Nicea, *Dissorts d'amor*

25 de febrer de 2019

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: format de l'obra; tria de les històries; diferències entre les versions de Parteni i les anteriors; tipus de públic; el ressò de les històries en el món occidental. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució de la guia de lectura i indicació dels passatges de lectura obligatòria.

10. Biografia: Plutarc, *Alexandre i Cèsar*

11 de març de 2019

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: format i estructura de l'obra; diferències en l'exposició dels fets i el tractament dels personatges; objectiu de l'obra; *Bios* i biografia. Presentació de l'obra de la sessió següent: distribució de la guia de lectura i indicació dels passatges de lectura obligatòria.

11. Novel·la: Heliodor, *Etiòpiques*

25 de març de 2019

Posada en comú i comentaris sobre l'obra. Discussió de punts concrets: novel·la hel·lenística i novel·la actual; estructura de l'obra i originalitat de l'argument; la presentació i caracterització psicològica dels personatges; la influència de la novel·la hel·lenística en el Renaixement i èpoques posteriors. Cloenda de les sessions i valoració del curs.

Edicions recomanades dels llibres que es llegiran en l'assignatura **10 obres mestres de la literatura grega:**

1. Èpica:

Homero, *Iliada*. Traducció de Óscar Martínez García. Madrid: Alianza Editorial, 2016 [768 pàg.; 12 €].

Homer, *Iliada*. Traducció de Joan Alberich Mariné. Barcelona: Edicions de La Magrana, 2012 [672 pàg.; 12 €].

2. Poesia lírica:

García Gual, C. *Antología de la poesía griega (siglos VII-IV a.C.)*. Madrid: Alianza Editorial, 2013 [210 pàg.; 9,50 €].

Poesia lírica grega. D'Arquíloc a Teognis. Traducció i introducció de Joan Ferrer Gràcia. Girona: Edicions de la Ela Geminada, 2016 [288 pàg.; 22 €].

3. Tragèdia:

Esquilo, *Tragedias. Los persas. Los siete contra Tebas. Las suplicantes. Orestía (Agamenón / Coéforos / Euménides)*. Traducció de Enrique Àngel Ramos Jurado. Madrid: Alianza Editorial, 2017 [392 pàg.; 12,50 €].

Èsquil, *Tragèdies, Vol. III. Orestea (Agamènnon. Les Coèfores. Les Eumènides)*. Traducció de Carles Riba. Barcelona: Editorial Bernat Metge, 1934 [177 pàg.; 36 €].

4. Comèdia:

Aristòfanes, *Los pájaros, Las ranas, Las asambleístas*. Traducció de Javier Martínez García. Madrid: Alianza Editorial, 2017 [336 pàg.; 12,50 €].

Aristòfanes, *Les granotes*. Traducció de Cristià Carandell. Martorell: Editorial Adesiara, 2014 [208 pàg.; 14 €].

5. Història:

Tucídides, *Historia de la Guerra del Peloponeso*. Traducció de Antonio Guzmán Guerra. Madrid: Alianza Editorial, 2014 [840 pàg.; 16,50 €].

Tucídides, *Història de la Guerra del Peloponès*. Vol. I (Llibre I). Traducció de Jaume Berenguer Amenós. Barcelona: Editorial Bernat Metge, 1954 [150 pàg.; 36 €].

6. Filosofia:

Platón, *La República*. Traducció de Manuel Fernández-Galiano y José Manuel Pabón y Suárez de Urbina. Madrid: Alianza Editorial, 2013 [680 pàg.; 15,50 €].

Moreno, M. et al (ed.), Platón, *Llegir "La República (506b-541b)*. València: Publicacions de la Universitat de València (PUV), 2009 [120 pàg.; 11 €].

7. Geografia:

Estrabón, *Geografía de Iberia*. Traducció de Javier Gómez Espelosín. Madrid: Alianza Editorial, 2015 [600 pàg.; 15,50 €].

8. Mitògrafs:

Anónimo Vaticano. Mitógrafos griegos. Edición de Manuel Sanz Morales. Madrid: Ed. Akal, 2002 [321 pàg.; 12 €].

Parteni de Nicea, *Dissorts d'amor*. Traducció de Francesc J. Cuartero. Barcelona: Ed. Bernat Metge, 1982 [232 pàg.; 36 €].

9. Biografia:

Plutarco. *Vidas de Alejandro y César.* Traducción de Eduardo Gil Bera. Barcelona: Editorial Acanalado, 2016 [240 pàg.; 14 €].

Plutarc, *Vides paral·leles*. Vol. IX: Alexandre i Cèsar. Traducció de Carles Riba. Barcelona: Ed. Bernat Metge, 1942 [182 pàg.; 36 €].

10. Novel·la:

Heliodoro, *Etiópicas*. Edición de Emilio Crespo Guemes. Madrid: Editorial Gredos, 2011 [480 pàg.; 15 €].

NOTA: Les edicions de la Bernat Metge es poden trobar a preus raonables en llibreries de segona mà.

Assignatura: 10 obres mestres de la literatura llatina

Horari: de 18.00 h a 20.00 h.

Durada: del 17 d'octubre de 2018 al 20 de març de 2019 (sessions quinzenals).

11 sessions:

1. Sessió introductòria

17 d'octubre de 2018

Presentació del curs i de les 10 obres escollides. Explicació dels criteris emprats per fer la selecció. Exposició de la metodologia que se seguirà en el comentari de les obres. Introducció a la primera obra (Livi, *Els orígens de Roma*).

2. Livi, Els orígens de Roma

31 d'octubre de 2018

Posada en comú de la lectura de la primera obra (Livi, *Els orígens de Roma*) i introducció a la segona obra (Plaute, *El soldat fanfarró*).

3. Plaute, El soldat fanfarró

14 de novembre de 2018

Posada en comú de la lectura de la segona obra (Plaute, *El soldat fanfarró*) i introducció a la tercera obra (Terenci, *Els germans*).

4. Terenci, Els germans

28 de novembre de 2018

Posada en comú de la lectura de la tercera obra (Terenci, *Els germans*) i introducció a la quarta obra (Ciceró, *L'amistat*).

5. Ciceró, L'amistat

12 de desembre de 2018

Posada en comú de la lectura de la quarta obra (Ciceró, *L'amistat*) i introducció a la cinquena obra (Catul, *Poesies completes*).

6. Catul, Poesies completes

9 de gener de 2019

Posada en comú de la lectura de la cinquena obra (Catul, *Poesies completes*) i introducció a la sisena obra (Sal·lusti, *La conjuració de Catilina*).

7. Sal·lusti, La conjuració de Catilina

23 de gener de 2019

Posada en comú de la lectura de la sisena obra (Sal·lusti, *La conjuració de Catilina*) i introducció a la setena obra (Properci, *Llibre primer d'elegies*).

8. Properci, Llibre primer d'elegies

6 de febrer de 2019

Posada en comú de la lectura de la setena obra (Properci, *Llibre primer d'elegies*) i introducció a la vuitena obra (Ovidi, *L'art d'estimar*).

9. Ovidi, L'art d'estimar

20 de febrer de 2019

Posada en comú de la lectura de la vuitena obra (Ovidi, *L'art d'estimar*) i introducció a la novena obra (Sèneca, *És breu, la vida?*).

10. Sèneca, És breu, la vida?

6 de març de 2019

Posada en comú de la lectura de la novena obra (Sèneca, *És breu, la vida?*) i introducció a la desena obra (Apuleu, *Psique i Cupido*).

11. Apuleu, Psique i Cupido

20 de març de 2019

Posada en comú de la lectura de la desena obra (Apuleu, *Psique i Cupido*). Cloenda de les sessions i valoració del curs.

Edicions recomanades dels llibres que es llegiran íntegrament en l'assignatura 10 obres mestres de la literatura llatina (per ordre alfabètic d'autors):

Apuleu, *Psique i Cupido*. Introducció de Joan Carbonell, traducció i notes de Bàrbara Matas. Barcelona: RBA La Magrana, 2012 [112 pàg., 14 €].

Catul, *Poesies completes*. Traducció de Jordi Parramon i Blasco. Barcelona: Edicions 62 - Empúries, 1999 [133 pàg., 13,60 €].

Ciceró, *L'amistat*. Traducció d'Ana Gómez Rabal. Barcelona: Adesiara, 2013 [184 pàg., 14 €].

Livi, *Els orígens de Roma*. Introducció, traducció i notes de Bàrbara Matas. Barcelona: RBA La Magrana, 2012 [157 pàg., 14 €].

Ovidi, *L'art d'estimar*. Traducció de Teresa Puig. Barcelona: RBA La Magrana, 2000 [152 pàg., 11 €].

Plaute, *El soldat fanfarró*. Introducció de Joan Carbonell, traducció i notes de Montserrat Llarena. Barcelona: RBA La Magrana, 2012 [144 pàg., 14 €].

Properci, *Llibre primer d'elegies*. Barcelona: Quaderns Crema, 2004 [64 pàg., 9 €].

Sal·lusti, *La conjuració de Catilina*. Traducció de Xavier Patiño. Barcelona: Adesiara, 2012 [200 pàg., 14 €].

Sèneca, *És breu, la vida?* Traducció de Jordi Avilès. Barcelona: Adesiara, 2014 [168 pàg., 12 €].

Terenci, *Els germans*. Introducció, traducció i notes de Gemma Puigvert Planagumà. Barcelona: RBA La Magrana, 2015 [160 pàg., 14 €].